

LIBERETA'

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

Dodatak k časopisu Sindikata Italijanskih umirovljenika Spi-Cgil Fjk na hrvatskom
spicgil.fvg.it

Edizione in croato di Liberetà Fvg Anno 29 - Numero 1 - Maggio 2024 - Reg. Tribunale di Trieste N. 934 del 21/5/96 - Direttore responsabile Antonello Rodio - Stampa: Cronaca Fvg

Neka pobijedi Europa prava

**8. i 9. lipnja na birališta
za Europski parlament.
Ne logici nacionalizma**

**REFERENDUM
500 tisuća potpisa
za dostojanstvo
rada** str.3

EUROPSKI IZBORI

Između nacionalističkih rizika i perspektive rasta

Renato Bressan
generalni tajnik Spi Cgil Fvg

Sljedeći europski izbori predstavljaju vrlo kritičan korak za sudbinu međunarodnih geopolitičkih ravnoteža i za afirmaciju radnih, građanskih i socijalnih prava.

Ishod ovih izbora pokazati će može li Europska unija usmjeravati glavne međunarodne odluke, te da li može biti pravi gospodarski i financij-

ski sugovornik velikim silama, posrednik kod velikih sukoba koji su u tijeku, te postati pravi tumač vrijednosti solidarnosti, građanskih prava i demokratskog sudjelovanja naroda. Do prije nekoliko godina, izjave ovog tipa bile bi smatrane pretjerivanjem i katastrofizmom. Danas, naprotiv, osjećamo njihovu apsolutnu istinitost.

Nedavna istraživanja o raspoloženju i predosjećajima Talijana, pokazuju da vrlo velik dio izražava zabrinutost i strahove vezane uz: klimatske promjene; neriješena strukturalna pitanja koja će uzrokovati duboke ekonomske i socijalne krize sa snažnim porastom siromaštva; demografske promjene povezane sa

nestabilnošću zdravstvenog sustava i socijalne sigurnosti, kao i sa financijskim kolapsom države uslijed financijskog duga; stabilnost energetske sustava i opskrbe vodom koji neće biti dostatni u odnosu na potrebe; globalne sukobe u odnosu na povećanje migracijskih tokova; i tako dalje.

Zabrinutosti i strahovi koje Censis definira kao "tržište emocija", koji zbog svog opsega ne mogu pronaći rješenje unutar uskih teritorijalnih dimenzija koje su rastrgane i bez adekvatnih alata da pruže adekvatne odgovore. No, neke sile se klade na te emocije, pretvarajući ih u strahove.

nastavak na stranici 2

slijedi sa prve stranice

Rizik da nacionalistički osjećaji na kraju prevladaju predstavlja apsolutno realnu hipotezu. Povijest nas uči upravo tome: kad se suočimo s velikim nepoznicama, prirodna i ljudska tendencija je da se ide prema zatvaranju, podjeli i prepuštanju delegiranja političkog i društvenog predstavljanja onima koji obnašaju vlast umjesto demokratskog sudjelovanja. Analiza koju donosi Economist o svjetskoj populaciji koja živi u punoj demokraciji je impresivna, iznosi samo 8% stanovništva, dok gotovo 40% živi u autoritarnoj državi. Ostalih 52% stanovništva živi u zemljama gdje je demokracija nesavršena, kao u što je u Italiji, ili hibridna.

Politička, građanska i socijalna prava su, dakle, prerogativ manjine koja se zahvaljujući demografskim trendovima i dalje smanjuje, dok se u ostatku svijeta stanovništvo povećava. Promjene i preslagivanja se zbivaju u zapovjednim lancima unutar kojih se, radi samopotvrđivanja, uspostavljaju oružani sukobi i krše teritorijalne granice i suverenitet, raspiruju se nikad riješena politička i vjerska nezadovoljstva, razbijaju se povijesna a grade se nova međunarodna savezništva, promiču se nove autarkične i diktatorske vladavine definirajući postojeće demokracije kao prevladane i izvan povijesti.

Redefinicije koje su podvučene i u najnovijem izvješću Goldman Sachsa prema kojemu će u sljedeća dva desetljeća Kina potvrditi svoje vodstvo među velikim svjetskim ekonomijama, a velikima će se pridružiti Indija, Indonezija i druge ekonomije u usponu. U toj projekciji, jedina europska zemlja koja će ostati među prvih deset biti će Njemačka, dok Italija neće biti ni među prvih petnaest, a pretekle su je zemlje poput Nigerije, Egipta, Meksika, Saudijske Arabije i neke

druge manje države.

Prognoze koje uzimaju u obzir činjenicu da je već 2021. kumulativni BDP svih zemalja BRICS-a (Brazil, Rusija, Indija, Kina, Južna Afrika, kojoj su pridodani Iran, Egipat, Etiopija, Saudijska Arabija i Emirati) premašio broj zemalja G7. Ova udaljenost između dva bloka također će utjecati na političko vodstvo, vojnu snagu, saveze i globalni utjecaj.

Dakle, da bi mogli imati ulogu u novoj šahovnici međunarodnih sila, 27 zemalja Europske unije, s prognozom proširenja na 35 zemalja, a što bi označilo transformaciju cijelog europskog kontinenta s izuzetkom Rusije, može i mora pružiti perspektivu rasta, gospodarskog razvoja, društvene kohezije i globalne stabilnosti.

To je perspektiva koja se mora graditi izbjegavajući afirmaciju nacionalizma koji bi nepopravljivo potisnuli Europsku uniju u marginalnost i nepovratan pad.

EUROPSKI IZBORI

Između nacionalističkih rizika i perspektive rasta

706 mjesta za 27 zemalja

Glasovanje za obnovu Europskog parlamenta od 6. do 9. lipnja odnosi se na 27 zemalja. Uključeno je preko 350 milijuna birača, od ukupne populacije od 448 milijuna stanovnika. U Italiji će se glasovati u subotu 8. i nedjelju 9. lipnja kako bi se izabralo 76 zastupnika u Europskom parlamentu od ukupnih 705.

Nacionalna izborna jedinica podijeljena je u 5 jedinica: sjeveroistočna, čiji je dio Furlanija Julijska krajina (Fvg), a koja također uključuje Veneto, Trentino-Alto Adige

i Emilia-Romagna.

27 zemalja članica, prema redosljedu pristupanja su: Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Luksemburg, Nizozemska (1952), Danska, Irska (1973), Grčka (1981), Portugal, Španjolska (1986), Austrija, Finska, Švedska (1995.), Cipar, Estonija, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska (2004.), Bugarska, Rumunjska (2007.), Hrvatska (2013.). Velika Britanija, koja je pristupila 1973. godine, napustila je EU 2020. godine.

Glasovanje se održava u subotu 8. i nedjelju 9. lipnja. Izbori se održavaju i za obnovu 114 općinskih uprava u Fvg

Glasovanje će se održati u subotu 8. lipnja od 15 sati. Ovo je za talijanske građane nova vijest ovih europskih izbora, koja će se automatski odraziti i na glasovanje za obnovu više od 3 tisuće općinskih uprava u Italiji. Još jedna novost je da su biračka mjesta otvorena do 23 sata, kako u subotu tako i u nedjelju 9. lipnja, kada se može glasovati već od 7 sati ujutro. Zauzvrat, neće se glasati u ponedjeljak.

Što se tiče rezultata, prebrojavanje za izbore za novi Europski parlament počeo će po zatvaranju birališta.

U Fvg također glasamo za obnovu 114 općinskih uprava, više od polovice od ukupnog broja općina. Riječ je samo o općinama s manje od 15.000 stanovnika, za koje nije predviđen drugi krug, pa će imena načelnika i općinskih vijećnika biti poznata na kraju prebrojavanja, koje počinje u ponedjeljak 10. lipnja u 14 sati.

REFERENDUM: radnici i umirovljenici na prvoj crti

► *Naša borba za dostojanstvo rada, za sigurnost i protiv prekarnosti*

Renato Bressan*
i Michele Piga**

Postoje faze u povijesti u kojima neki zastoji u vezi s radničkim pravima mogu postati trajni.

Iz tog razloga CGIL je odlučio promovirati prikupljanje ovjerenih potpisa za raspisivanje 4 referenduma vezanih uz pitanja radničkih prava.

Prva dva referenduma žele intervenirati na nelegitimne otkaze. Trenutačno, tvrtka može nepravedno otpustiti radnika primljenog nakon stupanja na snagu zloglasnog Zakona o zapošljavanju iz 2015. godine bez obveze da ga vrati na radno mjesto. Na isti način želimo povećati novčane naknade za sve one radnike koji su neopravdano otpušteni u tvrtkama do 15 zaposlenih.

Trećim referendumom tražimo da se propisivanje ugovora na određeno vrijeme veže uz konkretne razloge i u definiranim okvirima. Odnosno, da se vrati načelo iznimnosti i da se radni odnos na neodređeno vrijeme vrati kao uobičajeni oblik radnog odnosa.

Četvrti referendum namjera-

va ukinuti pravilo koje isključuje društvenu odgovornost tvrtki naručitelja usluga u ugovorima i podugovorima u slučaju nezgoda i profesionalnih bolesti radnika.

Navedeno se odnosi i na uvjete tržišta rada koje nalazimo i u Furlaniji-Juljskoj krajini.

Podaci jasno pokazuju Samo u 2023. godini u našoj regiji, od nešto više od 269 tisuća zaposlenih samo 25.892 zaposlena su na neodređeno vrijeme, sve ostalo se odnosi na prekarni rad.

Postoji više od 136 tisuća ugovora na određeno vrijeme, gotovo 43.000 ugovora preko agencija za zapošljavanje, te 56 tisuća radnih odnosa u obliku povremenih, pripravnčkih socijalno korisnih itd. Ta galaksija nesigurnih poslova premašuje 90% ukupnog broja zaposlenih.

Isto izvješće iz regije priznaje da su "prekarnost i niska razina plaća određujuće karakteristike kvalitete rada. Valja napomenuti da su ova dva čimbenika, uz demografsku regresiju, u temelju smanjenja ukupne ponude poslova i sve težeg pronalaska kadrova".

Ove pojave nisu neutralne

Potrebno je 500 tisuća potpisa

Kao što je poznato, za svaki referendum potrebno je pola milijuna potpisa, a cilj je steći ih do ljeta kako bi se do 30. rujna uputilo četiri referendumska pitanja Kasacijskom sudu i izišlo na glasovanje sljedećeg proljeća (nakon zelenog svjetla Ustavnog suda). I u našoj regiji prikupljanje potpisa je započelo manifestacijama održanim 25. travnja i 1. svibnja, i nastavlja se na svim teritorijima, sa metodama i na mjestima prikazanim na web stranicama CGIL-a (www.cgil-fvg.it) i regionalnog SPI (spicgil.fvg.it).

u odnosu na migracijsku dinamiku zabilježenu u našoj zemlji. Naime, kontinuirana depopulacija na nacionalnoj razini svakako je posljedica fenomena pada nataliteta, ali posebno fenomena iseljavanja.

U posljednjih 10 godina 1.542.000 stanovnika napustilo je Italiju kako bi emigriralo u inozemstvo sa stopom od 2,6 na svakih 1000 stanovnika.

Najvišu stopu od 3,6 na svakih tisuću stanovnika bilježi Furlanija-Juljska krajina za ukupnu vrijednost od gotovo 43.000 stanovnika.

Uglavnom je riječ o mladićima i djevojkama između 25

i 34 godine za koje je društveni uzlet već neko vrijeme u zastoju.

Uglavnom su to mladi ljudi s diplomom koji ne mogu pronaći stabilan posao, dostojanstveno plaćen i koji može odgovoriti na njihove životne planove u skladu sa završenim studijem i žrtvama koje podnose njihove obitelji. To je neizmjerljivi ljudski kapital za koji jedino što nam oni koji vladaju mogu ponuditi je prekarnost i nesigurnost. To je profesionalni kapital bez kojega trpi cijela društvena struktura.

Stvara se generacijska neravnoteža zbog koje nedostaju stope zamjene u proizvodnim aktivnostima i ugroženi su temelji koji održavaju uravnoteženu socijalnu sigurnost.

Cijeli nacionalni i lokalni sustav socijalne skrbi slabi, prorjeđuje se i gubi socijalnu gustoću.

Stoga pozivamo sve radnike i umirovljenike da potpišu referendume naše organizacije za zaštitu temeljnih prava i za dobrobit naših zajednica.

*Glavni tajnik Spi Cgil FVG

**Glavni tajnik Cgil FVG

SPICGIL.FVG.IT

Web stranica se obnavlja

Ne samo regionalni tajnik, također i web stranica je nova. Spi Cgil Furlanije-Juljske krajine obnavlja i svoju komunikaciju, sa portalom (spicgil.fvg.it) koji je grafički atraktivniji i nadasve agilniji u formatu, jednostavan za navigaciju bez obzira na medij koji se koristi, bilo da se radi o klasičnom računalu

, bio to desktop ili prijenosni, pametnom telefonu ili tabletu. Izrada nove stranice, započeta od prethodnog tajništva, završena je u travnju, objavom uoči praznika oslobođenja i prvomajskih događaja.

Novosti se, uz grafički aspekt, tiču klasifikacije novosti i osvrta na vijesti, dostupnih ne samo po

datumu, već i po temi i području, te većeg prostora posvećenog uslugama i teritoriju.

Nova struktura također čini lakšim i neposrednijim umetanje grafičkog i fotografskog materijala, pokretanje kampanja poput onih o referendumu te najavu lokalnih i nacionalnih inicijativa.

Nadalje, posebno područje posvećeno je komunikaciji, s dostupnom digitalnom arhivom ovih novina, Liberetà Fvg, LiberetàOnline newslettera i brzim poveznicama na Facebook stranicu Spi Fvg, Liberetà Nazionale i dnevni pregled tiska CGIL FVG od ponedjeljka do petka (osim praznika).

Trgovci Prvog svibnja

Zajednička je poveznica koja trgove ispunjene prvi svibnja povezuje s izbornim datumima 8. i 9. lipnja. To je poveznica prava, mira, društvenih i građanskih postignuća koja su obilježila povijest Italije i put Europe u razdoblju nakon Drugog svjetskog rata. Ovo su zahtjevi i slogani koji su ispisani i obilježeni na trgovima naše regije u povodu Praznika rada, počevši od Monfalconea, kojeg su nacionalni CGIL, CISL i UIL izabrali za »prijestolnicu« Prvog svibnja 2024. (fotografije iznad). Mnogi umirovljenici demonstrirali su sa Spi zastavama i transparentima. Među njima i glavna tajnica Tania Scacchetti, u svom prvom posjetu regiji. No, za Prvi svibanj CGIL i umirovljenici Spi također su izašli na ulice u Trstu i Cervignanu.

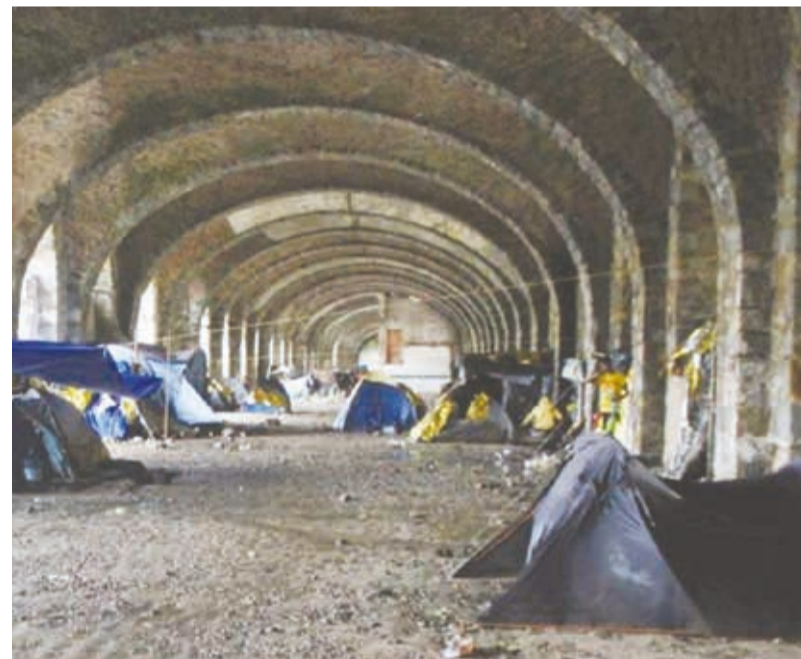
Neuspjeh prijema

► *Sramota tršćanskih silosa odražava sustav koji nije u stanju jamčiti ljudske uvjete za migrante i promicati integraciju*

Riječ je o velikom skladištu koje će se preurediti u staroj lučkoj zoni Trsta, nekoliko desetaka metara od kolodvora. Stare zidine, kameni lukovi i neoklasicističke linije, koje okružuju prostor od gotovo šezdeset tisuća četvornih metara jedno su od mnogih svjedočanstava velike povijesti Trsta i njegove luke, ali i spomenik srama. Ovdje, naime, stotine imigranata svakodnevno pronalaze azil, na hladnoći, u prljavštini i bez najosnovnijih usluga, od tekuće vode do kupaonica. Svi znaju, gotovo svi gledaju na drugu stranu, počevši od lokalnih institucija. Da, jer takva sramota ne bi trebala biti tolerirana, ali ovo je »prva dobrodošlica«, tako reći,

koju Trst uspijeva zajamčiti onim migrantima koji, prošavši balkanskom rutom, stignu u grad. Tokovi kroz Balkan usporili su 2023. godine: nešto manje od sto tisuća, prema podacima Frontexa, je broj migranata koji su ovom rutom stigli u Europu, gotovo svi dolaze iz Azije, posebice iz Afganistana i Sirije. Dvadeset tisuća, izjavio je tršćanski prefekt, su oni koji su prošli kroz Furlaniju-Julijsku krajinu: u velikoj većini slučajeva ljudi koji našu regiju smatraju jednostavnom usputnom stanicom na putu prema drugim dijelovima Italije ili Europe. Nije to izniman slučaj, već kontinuirani, predvidljivi tok, kojim bi

se moglo i trebalo upravljati s većom učinkovitosti, ubrzavajući transfere do mjesta konačnog odredišta, i pokazujući više ljudskosti, ustrojem manjih struktura, raspoređenih po teritoriju, kojima se upravlja uz pomoć suradnje između javnog, privatno-društveno i dobrovoljnog modela pružanja usluga. Nažalost, to nije slučaj: od 2018. do danas sustav prihvata u našoj regiji izgubio je gotovo 400 mjesta, pao je s 4829 u 2018. na 4456 u 2022. (podaci Openpolisa i Action Aid-a, web stranica www.centriditalia.it), posebno slabeći u onom što bi trebala biti raširena i uobičajena prihvatna mreža, utemeljena na malim centrima. Unatoč

prisutnosti CPR-a i CARA-e u Gradisca d'Isonzo, te CAS-a (izvanredni prihvatni centar) u Udinama, vojarna Cavarzerani, koja je povećala broj dostupnih mjesta za hitnu i prvu pomoć s 522 na gotovo 900 prihvata, došlo je do smanjenja ukupnog broja raspoloživih mjesta. Konstantni deficit dostupnog broja mjesta, koji se pogoršava tijekom vršnih razdoblja, kada prenapučenost velikih objekata, ionako nesigurnih sa stajališta higijenskih i životnih uvjeta, postaje pravilo. Sve to u regiji koja je

glavni ulaz za kopnenu emigraciju u Italiji i gdje se velika područja teritorija moraju nositi s problemima povezanim s depopulacijom i padom nataliteta. Problemi koji bi, osim obveze početnog prihvata koja se jamči ljudima koji bježe od siromaštva, ratova i represivnih režima, trebali sugerirati onima koji upravljaju ovom zemljom i ovom regijom uspostavu politike integracije i prihvata, a ne temelj za repatrijacije, propagandu, improvizirane kampove napadnute štakovima i smećem.